

LKAB får klartecken för satsningen på kritiska mineral i Luleå

Mark- och miljödomstolen har beviljat miljötillstånd för LKAB:s planerade industripark för kritiska mineral i Luleå. Beslutet är ett avgörande steg för att möjliggöra utvinning av sällsynta jordartsmetaller och fosfor – och stärka Europas tillgång till strategiska råvaror.

- Det är ett mycket välkommet besked för LKAB, och för ökad självförsörjning i Sverige och Europa. Genom att utvinna fosfor och sällsynta jordartsmetaller ur restprodukter från järnmalmsbrytningen stärker vi vår framtida konkurrenskraft, samtidigt som vi kan bidra till att trygga viktiga försörjningskedjor och förse samhället med de kritiska mineral som behövs för omställningen, säger **Johan Menckel**, vd och koncernchef på LKAB.

Den planerade industriparken på Svartön i Luleå är en del av LKAB:s pågående omställning, där bolaget breddar verksamheten och skapar nya värden från material som redan bryts i dag. Fosfor för mineralgödsel är avgörande för livsmedelsförsörjning, medan sällsynta jordartsmetaller används för elektrifiering och digitalisering av samhället, till exempel tillverkning av permanentmagneter i elbilar och vindkraftverk samt i försvarsindustrin.

- Behovet är stort. I dag är Europa nästan helt beroende av import av dessa strategiskt viktiga och kritiska mineral, samtidigt som efterfrågan ökar snabbt. Beskedet från domstolen är därför glädjande. Det innebär att vi nu har en avgörande pusselbit på plats för att kunna gå vidare med våra planer, säger **Darren Wilson**, direktör för affärsområde Specialprodukter, LKAB.

Etableringen i Luleå innebär också nya möjligheter för kommunen och regionen, med utveckling av industriell verksamhet, ny kompetens och arbetstillfällen i Norrbotten.

- Domen är ett mycket glädjande besked för Luleå och samhället i stort. I det geopolitiska läge vi befinner oss är det än mer viktigt att kunna trygga vår försörjning av fosfor och sällsynta jordartsmetaller. Jag gläds med LKAB över detta viktiga första steg mot framtida investeringar, fler arbetstillfällen och för en långsiktigt hållbar värld med minskade klimatutsläpp, säger **Carina Sammeli** (S), kommunstyrelsens ordförande, Luleå kommun.

I januari 2025 tog LKAB det första spadtaget för demonstrationsanläggningen som nu färdigställs på området och som beräknas vara i drift till hösten. Anläggningen blir den första i Europa som provar teknik för att utvinna både fosfor och samtliga 17 sällsynta jordartsmetaller ur restströmmen från järnmalmsproduktionen. Resultaten är en viktig del av underlaget för kommande investeringsbeslut om fullskalig produktion.

- Miljötillståndet är en nödvändig del, men kommande beslut om investeringar och genomförande fattas utifrån flera parametrar. Här ingår även tekniska och marknadsmässiga faktorer. Vi tar oss framåt steg för steg och kommer att fatta investeringsbeslut när förutsättningarna är rätt, säger Johan Menckel.

Kommande beslut är även avhängigt av miljötillståndet för LKAB:s fortsatta verksamhet och apatitverk i Gällivare, där huvudförhandlingen avslutats och dom väntas i juni.

Fakta om LKAB och kritiska mineral

- LKAB:s satsning i Luleå markerar början på en ny typ av industriell verksamhet i Sverige, där restströmmar från gruvproduktion kan omvandlas till viktiga resurser för framtidens samhällen.
- LKAB planerar att börja utvinna kritiska mineral från den befintliga järnmalmsgruvan i Gällivare genom att etablera ett nytt förädlingsverk för apatit. Syftet är att nyttja flöden från järnmalmsproduktionen som idag inte tas till vara.
- Apatitkoncentratet från Gällivare transporteras sedan till industriparken i Luleå. Här planerar LKAB producera sällsynta jordartsmetaller, fosfor för produktion av mineralgödsel till jordbruket, samt gips som biprodukt för byggindustrin.
- I oktober 2024 fattade LKAB beslut om att investera 800 MSEK i en demonstrationsanläggning på området, som ska verifiera och vidareutveckla de teknologier som krävs för utvinning av fosfor och sällsynta jordartsmetaller. Anläggningen planeras vara i drift under hösten 2026 och är en viktig del i arbetet med att utveckla den fullskaliga industriparken.
- EU klassificerar råvaror som kritiska på grund av det stora importberoendet och den stora betydelsen de har för vår ekonomi och den gröna omställningen. Detta inkluderar fosfor och sällsynta jordartsmetaller. Gemensamt för dessa är även att det finns en stor risk för försörjningsavbrott, även relaterat till geopolitiska risker.
- Fosfor används främst för produktion av mineralgödsel och ungefär hälften av världens livsmedelsproduktion är beroende av detta. Europa är till 90 procent beroende av import, där Ryssland har stått för en betydande del av produktionen.
- Sällsynta jordartsmetaller (REE) används bland annat i permanentmagneter i elbilmotorer och generatorer för vindkraftverk, där Kina dominerar värdekedjan. Europa har idag ingen egen brytning av dessa sällsynta jordartsmetaller.
- LKAB:s framtidssatsningar har tilldelats status som strategiska projekt inom EU:s Critical Raw Materials Act. Det handlar om gruvan i MalMBERGET, industriparken i Luleå, samt den nya järnmalmsfyndigheten Per Geijer i Kiruna. Dessa ses som viktiga för att minska Europas beroenden och öka tillgången av kritiska råmaterial.

För mer information, vänligen kontakta:

Mikko Viitala, presschef LKAB

tel: 010 144 81 63, e-post: mikko.viitala@lkab.com

Pressjour:

tel: 0771-76 00 10, e-post: press@lkab.com